

UTÓIRATON: 30395/13

Magyarország Alkotmánybírósága

Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: N/2375-2/2014	
Érkezett: 2015 MÁRC 13.	
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	db

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	
Érkezett: 2014 DEC 30.	
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	db

.....yire:t,zaaa:n
.....) jogi képviselőm útján (ügyvédi meghatalmazás P/9. szám alatt csatolva) a
következő

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alábbiakban részletesen kifejtendő indokok alapján a Kúria Kfv.I.35.033./201464 számon meghozott határozatát (a továbbiakban: határozat, P/8. szám alatt csatolva) mint alaptörvény-ellenes bírói döntést semmisítse meg.

Kérelmem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének XXVIII. cikk (1) bekezdése (tisztességes eljáráshoz való jog).

Kérelmem eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a, amely alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját, és megsemmisíti az alaptörvény-ellenes bírói döntést.

A személyes érintettségemet igazolja, hogy a megtámadott ítélet meghozatalához vezető eljárásnak alanya (felperese) voltam.

A jogsérelmet az ellenem folyó adó-eljárást felülvizsgáló bírósági eljárásban a Kúria ítélete okozta. A Kúria eljárása során egyértelműen és kimutathatóan sérültek a tisztességes eljáráshoz való jogomnak egyes részjogosultságai, ami összességében az eljárás egészének tisztességtelenségére vezetett.

A Kúria határozatát 2014. október 29-én vettem kézhez, így az alkotmányjogi panasz benyújtása határidőben történik.

A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés „a bírói döntést érdemben befolyásoló” (Abtv. 29. §), ugyanis a Kúria tárgyalás és a felperes valamint egyes alapvető tanúk meghallgatása nélkül alapvetően újraértékelte a tényállást és az alapul fekvő bizonyítékokat. Tette mindezt úgy, hogy döntésének semmilyen bizonyítékát nem adta. Mindezek alapvető kérdéseket vetnek fel a tisztességes eljáráshoz való jog részét képező nyilvános tárgyaláshoz való jog, fegyveregyenlőség elve és az indokolt ítélethez való jog kapcsán és alapvetően befolyásolták az eljárás kimenetelét. Azt ügy jelentőségét tovább növeli, hogy a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága egy jelen üggyhöz szinte teljesen hasonló ügyben nemrégiben megállapította a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét Magyarország tekintetében (Pákozdi v. Hungary, no. 51269/07. 2014. november 25-én kelt ítélet).

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény 52. § (5) bekezdése értelmében az kérem adataim zártan kezelését.

I. Alkalmazandó jogszabályok

a) Alaptörvény

XXVIII. cikk

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(...)”

24. cikk

„(...)”

(2) Az Alkotmánybíróság (...)

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság

(...)

b) a (2) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést (...)”

b) Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény

”

27. § Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

(...)

43. § (1) Ha az Alkotmánybíróság a 27. § alapján folytatott eljárásában alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét, a döntést megsemmisíti.

(2) A bírói döntést megsemmisítő alkotmánybírósági döntés eljárási jogkövetkezményére a bírósági eljárások szabályait tartalmazó törvények rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A bírói döntés Alkotmánybíróság általi megsemmisítése következtében a szükség szerint lefolytatandó bírósági eljárásban az alkotmányjogi kérdésben az Alkotmánybíróság határozata szerint kell eljárni.

*(4) Az Alkotmánybíróság a bírói döntés megsemmisítése esetén megsemmisítheti a döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntéseket is.
(...)”*

II. Tényállás

1. A A ■■■■■ i ■■■■■ a Panaszosnál 11-42-380018-565 számú megbízólevél alapján ellenőrzést végzett személyi jövedelemadó adónemben 2006. és 2007. évekre. Az adóhatóság feltárta a panaszos kiadásait és bevételeit és megállapította, hogy a Panaszos tárgydíszaki bevételei a feltárt és igazolt kiadásait nem fedezték, ezért az adózás rendjéről szóló törvény 109. § (1) bekezdése alapján becslési eljárást folytatott le. Az eljárás során megvizsgálták azt a hivatkozást, amit a Panaszos tett, mely szerint a tárgydíszakban édesanyjától 30 millió forint összeget kapott, amelyet kért a kiadásainak fedezeteként figyelembe venni. Igazolta, hogy édesanyja 2003. február hónapban ingatlan értékesítésből származóan tett szert a 30 millió forintra. Mind a tényállásból kiderül, a Panaszos édesanyja ezt az összeget otthon tartotta. A Panaszos csatolja az összeg kivételéről szóló banki igazolást (P/1. szám alatt) Az adóhivatal álláspontja szerint, hogy ezen összeg rendelkezésre állt-e 2006. januárjában, hitelt érdemlően a felperes nem igazolta a fenti igazolt tény ellenére.
2. A Panaszos édesanyjánál – aki mozgáskorlátozott és ezért otthonához nagyban között élet módot kénytelen folytatni (a Panaszos édesanyjának egészségi állapotáról való igazolások P/2. szám alatt csatolva) kapcsolódó vizsgálatot folytattak le.
3. A ■■■■■ 2012. szeptember 24-én kelt 3572423237 számú határozatában (P/3. szám alatt csatolva) a Panaszos terhére 2006. és 2007. évekre mindösszesen 14.259.534.-Ft adóhiányt állapított meg és kötelezte még 7.129.767.-Ft adóbírság és 6.707.617.-Ft késedelmi pótlék megfizetésére is.
4. Az elsőfokú adóhatóság a tényállást határozatában részletesen rögzítette.
5. A bevételeket és kiadásokat egybevetette és megállapította, hogy az Art. 108. és 109. §-aiban foglaltak alapján a Panaszosnak forráshiánya állt fenn a vizsgált időszakban, a feltárt kiadásait bevételei nem fedezték, ezért becslési eljárást kellett lefolytatni. A Panaszos által hivatkozott 2006. évi január hó 7. napján kelt kölcsönszerződés (P/4. szám alatt csatolva) szerinti 30.000.000.-Ft-os összeget a Panaszosnál figyelembe venni nem tudta. Ennek megfelelően került sor az adóhiány, a bírság és a pótlék megállapítására.
6. Az elsőfokú adóhatósági határozattal szemben a Panaszos fellebbezést (P 5. szám alatt csatolva) nyújtott be, ahol a tényállás téves megállapítására a bizonyítékok nem megfelelő értékelésére is hivatkozott. Hivatkozott az édesanyjától kapott 30 millió forintos kölcsönre, arra, hogy az erről szóló szerződés is az adóhatóság rendelkezésére állt. Előadta, hogy az adóhatóság

megállapításai nem bizonyítékokra, hanem feltételezésekre épültek. A másodfokú adóhatósági eljárásban az elsőfokú adóhatóság megállapításaival szemben az adóhiány összegét 12.946.934.-Ft-ban állapította meg és ennek megfelelően 6.473,467.-Ft adóbírságot és 6.065.917.-Ft késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte a Panaszost (a másodfokú adóhatósági határozat P/6. szám alatt csatolva). Figyelmén kívül hagyta a panaszos édesanyjával kötött szerződését is.

7. A Panaszos a másodfokú adóhatósági határozattal szemben bírósághoz fordult és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 16.K.30.599/2013/15. szám alatt ítéletet (P/7. szám alatt csatolva) hozott, amely ítélet a másodfokú adóhatósági határozatot az elsőfokú adóhatósági határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az adóhatóságot új eljárásra utasította.
8. A bíróság a Panaszos keresetét alaposnak találta. A bíróság értékelte a bizonyítékokat, ideértve a 2003. évi ingatlan adásvételből származó bevétel ügyét is és megállapította, hogy az OTP Bank Nyrt. 30 millió forintot a vevő forráshitelezéséhez tartozóan átutalt az eladónak, azaz a Panaszos édesanyjának. Ezért a bíróság megállapítása szerint a becsatolt kölcsönszerződéssel és bankbizonylattal, hitelt érdemlően igazolta a Panaszos, hogy az összeget az édesanyjától kapta. A bíróság helyszíni tárgyalást tartott a kölcsönadó lakásán, ahol megállapította, hogy a kölcsönt adó édesanya rendelkezik széffel, amelyben a helyszíni tárgyaláskor is készpénz és ékszereket voltak elhelyezve, annak életszerűségét pedig, hogy a pénzt otthon tartja, az igazolta, hogy az édesanya mozgásában korlátozott. A bíróság az adóhivatali vizsgálatok alapján megállapította, hogy a Panaszos szüleinek életvitele, lakáskörülményei nem igazoltak ilyen összegű készpénz felhasználást és ennek alapján azt vélelmezte, hogy a 30 millió forint rendelkezésre állt. Megállapította, hogy a felek közötti teljes bizalmi viszonyt igazolja az is, hogy a készpénz átadására ugyan kölcsönszerződés keretében került sor, azonban annak visszafizetésére a felek részletes megállapodást nem tartak a bíróság elé, a Panaszos szülei a kölcsönszerződési formát azért tartották indokoltnak, hogy későbbiekben felmerülő esetleges anyagi nehézségek esetén kaphassák vissza a pénzüket, egyebekben arra napi életvitelükhöz nem volt szükségük. A Panaszos egyebek mellett a szülőket rendszeresen támogatta, így a szülők a hitel egy részének visszafizetését megtörténtnek tekintették. A bíróság a helyszíni szemle a tanúmeghallgatások eredményeként megállapította, hogy a Panaszosnál a 30 millió forint forrás figyelembevétele szükséges, ezért az alperesi határozatokat hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.
9. Az adóhatóság a hivatkozott ítélettel szemben a Kúriához felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria Kfv.I.35.033/2014/4. szám alatt 2014.

szeptember 11-én kelt és 2014. október 29-én kézbesített ítéletében (P.8. szám alatt csatolva) megváltoztatta a bíróság ítéletét és az adóhatóságnak adott igazat. álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megállapításai jogszabálysértőek. Az Art. 108. § (2) bekezdése alapján az adóhatóságnak azt kell bebizonyítania, hogy a becslés feltételei fennállnak, valamint azt, hogy a becslés alapjául szolgáló adatok, tények, körülmények, valamint a becslés során alkalmazott módszerek az adó alapját valószínűsítik. Álláspontja szerint az Art. 109. § (3) bekezdése rögzíti a becslés folytán megállapított adóalaptól való eltérés a Panaszos bizonyítási kötelezettsége és ezt az adózónak hitelt érdemlő adatokkal kell igazolni. Álláspontja szerint az adózó a 2003. évi ingatlan eladásból származó bevétel tényét igazolta, de tévesen helyezkedett az elsőfokú bíróság ítéletében arra az álláspontra, hogy a felek között fennálló rokon kapcsolat és a 2003. évi ingatlan eladás, valamint a Panaszos szüleinek életkörülményei megfelelnek az Art. 109. § (3) bekezdésében felállított, a bizonyítékra vonatkozó hitelt érdemlőség kritériumainak. A Kúria ennek a jogi álláspontjának semmilyen indokát nem adta, pusztán rögzítette ezen vélekedését (ítélet 5. oldal.)

10. A Kúria az ítéletét tárgyaláson kívül hozta.

III. A nemzetközi sztenderdekre való hivatkozás és a korábbi alkotmánybíróági gyakorlat felhasználhatósága

11. A t. Alkotmánybíróság kimondta, hogy „Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálándó alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket. ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése.” {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]; korábban: 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [41]}

12. A fenti határozat alapján jelen ügy szempontjából releváns, a már hatályon kívül helyezett Alkotmány tartalmilag azonos szakaszai kapcsán kidolgozott alkotmánybíróági gyakorlatot felhasználom és hivatkozom, feltételezve, hogy a t. Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata jelen ügy eldöntésére is zsinórmértékül fog szolgálni.

13. Elöljáróban a nemzetközi sztenderdekkel kapcsolatban – különös tekintettel az Emberi Jogok Európai Egyezményére (a továbbiakban: Egyezmény) – rámutatok arra, hogy az Egyezményt a hozzá kapcsolódó joggyakorlattal együtt az Alkotmánybíróság és a rendes bíróságok is számos alkalommal figyelembe vették jogalkalmazói tevékenységük során. Mi több, az Alkotmánybíróság és a rendes bíróságok nem pusztán figyelembe veszik, hanem egyfajta kötelező minimum sztenderdként tekintenek a strasbourgi gyakorlatra, mely alá a magyar jogvédelmi szint semmi szín alá nem mehet. Ebben a körben az Alkotmánybíróság *expressis verbis* kimondta, hogy egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (mint például az Egyezmény). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság (és a rendes bíróságok) által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Bíróság által kibontott) jogvédelem szintje.

14. A *pacta sunt servanda* elvéből [Alaptörvény Q. cikk (2)-(3) bekezdés] következően tehát az Alkotmánybíróságnak és a rendes bíróságoknak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból” ez kényszerűen nem következne (1718/B/2010. AB határozat). Minthogy a jelen beadványban hivatkozott alapjogok – a tisztességes eljáráshoz való jog, valamint a véleménynyilvánításhoz való jog – védelme hasonló módon szerepel mind az Egyezményben, mind az Alaptörvényben, tisztelettel kérem, hogy az idézett

strasbourgi gyakorlatra figyelemmel is hozza meg a t. Alkotmánybíróság a döntését. A fentieken túl a strasbourgi joggyakorlatot azért is figyelembe kell vennie a t. Alkotmánybíróságnak, ugyanis az nem pusztán egy nemzetközi szerződés az Egyezmény a magyar jog szerves része. Az Egyezményt ugyanis az 1993. évi XXXI. törvény közvetlenül inkorporálta a magyar jogrendszerbe, így az abban foglalt jogok közvetlenül alkalmazhatók és alkalmazandók a magyar rendes bíróságok eljárásában, hasonlóan bármely más törvényhez. Minthogy azonban az Egyezményben foglalt egyes jogok tartalmát elsődlegesen a Bíróság bontja ki, így értelemszerűen annak esetjogát is figyelembe kell venni jelen eljárásban az ítélet meghozatalakor.

15. A t. Alkotmánybíróság ezt külön is megerősítette a 36/2013. (XII. 5.) AB határozatában, ahol kimondta, hogy abban az esetben, ha egy adott hazai jogszabály azonos tartalmú az Egyezményben, vagy annak valamelyik Kiegészítő Jegyzőkönyvében foglalt joggal, vagy ha e jog biztosítására irányuló kötelezettség teljesítését szolgálja, az Alaptörvény Q) cikkéből az is következik, hogy az Alkotmánybíróságnak tartózkodnia kell az adott jogszabály (vagy jogszabályi rendelkezés) olyan értelmezésétől, amelynek elkerülhetetlen következménye a vállalt nemzetközi jogi kötelezettség megsértése és Magyarország sorozatos elmarasztalása lenne a Bíróság előtt.

16. Hangsúlyozom ugyanakkor, hogy a strasbourgi esetjogra történő hivatkozásaim nem értékelhetők egy olyan indítványnak, mely „bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására” irányulna.

17. A tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben az Alkotmánybíróság a 21/2014 (VII. 15.) számú határozatában külön is rögzítette, hogy nincs akadálya a tisztességes eljáráshoz való jogot értelmező, de már hatályon kívül helyezett alkotmánybírósági határozatok egyes elvi megállapításai felhasználásának az Alaptörvény értelmezésekor, mert azok összhangban vannak az Alaptörvény céljával és értelmező rendelkezéseivel is.

IV. A bírói döntés alaptörvény-ellenességének okai

A bíróság esetjoga – tisztességes eljáráshoz való jog (Egvezmény 6. cikk 1. bekezdés)

A tisztességes eljáráshoz való jog

18. A Bíróság esetjoga értelmében a tisztességes eljáráshoz való jogra való hivatkozás megillet minden olyan személyt, aki úgy véli, hogy jogellenes beavatkozás történt valamely jogának gyakorlásába, és aki azt panaszolja, hogy nem volt lehetősége arra, hogy igényét a **6. cikk 1. bekezdésében támasztott követelményeknek megfelelően** bíróság elé terjessze. (ld. *Le Compte, Van Leuven and De Meyere v. Belgium*, 23 June 1981, § 44, Series A no. 43)

19. Az eljárás tisztessége követelményének sérelmét a Bíróság csak akkor tartja megállapíthatónak, ha azt a per későbbi szakaszaiban sem orvosolták. A tisztességes eljárás hiánya megállapítható például, ha az eljárásban a felek számára nem volt biztosítva a felek egyenjogúsága, mellérendeltsége, a megfelelő részvétel vagy a fegyverek egyenlőségének követelménye.

20. A Bíróság több esetben is hangsúlyozta a fegyverek egyenlősége elvének fontosságát külön kiemelve, hogy a büntető – de éppen a fegyelmi ügyekben is – még fontosabb ezen elv érvényesülése, tekintettel arra, hogy az eljárás alapvetően magában hordozza a felek egyenlőtlenségét. Így kiemelten kezelendő az az elvárás, mely szerint biztosítani kell a felek számára hatékony lehetőséget¹ arra, hogy a másik fél érveit, észrevételeit cáfolhassák, arra reagálhassanak (*Buchberger v. Austria*, no. 32899/96, judgement 20 December 2001, 50. §). Ennek eszközei lehetnek akár az eljárásban részt vevő tanúhoz a meghallgatása során intézett kérdések.

21. A *Kress vs. Franciaország* ügyben kifejtett álláspontja szerint ennek a jognak lényegi tartalma: mindkét fél számára ésszerű lehetőség biztosítása arra, hogy ügyét olyan feltételek között adja elő, amelyek nem helyezik őt nyilvánvalóan hátrányos („*substantial disadvantage*”) helyzetbe ellenfeléhez képest. Általánosságban elmondható tehát, hogy egyfajta tisztességes egyensúly („*fair ballance*”) kell fennálljon a felek között.

22. A Bíróság esetjoga értelmében az is fontos követelmény egy demokratikus társadalomban, hogy a védelemhez való jog – így például az eljárás alá vont személy nyilatkozatának érdemi bevonása az ügy értékelésébe – csak a

¹ Vö. *Kress v. France*, no. 39594/98, judgement 7 June 2001, 72. §.

legszükségesebb egyben legindokoltabb esetben és a legkisebb mértékben kerüljön korlátozásra (*Van Mechelen and Others v. the Netherlands*, nos. 21363/93, 21364/93, 21427/93 and 22056/93, judgement 23 April 1997, 58. §).

23. A strasbourgi esetjog alapján lényegi eleme a fegyveregyenlőségnek az ún. „szóváltásos eljáráshoz való jog”, amely során a feleknek lehetőséget kell biztosítani, hogy a bíróság elé terjesztett kérelmekre, beadványokra reagálhassanak. Erre mutatott rá a Bíróság a *Vermeulen contra Belgium* ügyben, amelyben kimondta, hogy „egy polgári eljárásban a Semmitőszék előtt a főügyész (maga is államügyész) zárónyilatkozataira történő válaszadás lehetetlensége a tárgyalás berekesztése előtt a szóváltásos eljáráshoz való jog tagadása.” Tekintettel arra, hogy zárt tárgyaláson a kérelmező távollétében zajlott le az eljárási cselekmény, így a Bíróság kimondta a tisztességes tárgyaláshoz való jog, egyúttal a kontradiktórius eljárás és a fegyveregyenlőség elvének sérelmét.

24. A Pákozdi-ügyben a Bíróság kimondta, hogy azon adójogi jogviták, ahol bírság kiszabására is sor kerül, a 6. Cikk "büntető" ága alá tartoznak, azaz a terhelti (panaszosi) eljárásjogi jogosultságuk kiemelt védelmet élveznek (lásd: Pákozdi, §§ 17-22). A Bíróság kimondta továbbá, hogy azokban az esetekben, ahol egy felsőbb bíróság megváltoztatja egy alsóbb fokú bíróság "felmentő" ítéletét az alapul fekvő tények és bizonyítékok jelentős, előre nem látható újraértékelésével anélkül, hogy tárgyalást tartana és ráadásul a bizonyítási teher megfordításával - azaz a terheltnek kell igazolnia "ártatlanságát" - ez sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata – tisztességes eljáráshoz való jog (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés)

A tisztességes eljáráshoz való jog

25. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése deklarálja a tisztességes eljáráshoz való jogot. Az AB klasszikus megfogalmazásában: „a tisztességes eljáráshoz való jog az Alkotmányban explicit módon nem nevesített, de az alkotmánybírósági gyakorlatban az 57. § (1) bekezdésébe foglalt független és pártatlan bírósághoz való jog, illetve a 2. § (1) bekezdéséből eredő eljárási garanciák védelmének egymásra vonatkoztatásából tartalmilag levezetett alkotmányos alapjog” [315/E/2003. AB határozat].

26. „A „tisztességes eljárás” (fair trial) követelménye nem egyszerűen egy a bíróságnak és az eljárásnak itt megkövetelt tulajdonságai közül (ti. mint „igazságos tárgyalás”), hanem [...] az Alkotmány alkotmányi rendelkezésben foglalt követelményeken túl – különösen a büntetőjogra és eljárásra vonatkozóan az 57. § többi garanciájának teljesedését is átfogja. Sőt az – 57. §-a tartalmához és szerkezetéhez mintát adó eljárási garanciákat tartalmazó cikkei általában

elfogadott értelmezése szerint a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás 'méltánytalan' vagy 'igazságtalan', avagy 'nem tisztességes' [6/1998. (III. 11.) AB határozat].

27. A tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos követelménye több elvet és garanciális elemet is magában foglal, így a bírósághoz fordulás jogát, a pártatlanság valamint a jogegyenlőség követelményét, az ésszerű időn belüli eljárást, a fegyveregyenlőség elvét és a jogorvoslathoz való jogot is.

28. Több alkotmánybíróági döntés rámutatott, hogy az eljárás tisztessége olyan minőség, amely az eljárás egészének figyelembevételével ítéltető meg. Az Alkotmánybíróság az erre vonatkozó döntéseiben meghatározza a tisztességes eljárás által megkövetelt általános ismérveket. Kiemelte, hogy a tisztességes eljáráshoz való joggal „szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye” [pl. 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118 120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.; 14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 256.].

29. A döntések kimondják azt is, hogy „az Alkotmány 57. § (1) bekezdése a közigazgatási eljárásban szintén irányadó olyan követelmény, amely a közigazgatási határozatok érdemi felülvizsgálatát biztosítja. Az Alkotmány 50. § (2) bekezdése külön kiemeli a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának lehetőségét, következésképpen a felülvizsgálati eljárás során érvényesülő bírósági eljárás tekintetében csak ugyanazon alkotmányossági garanciák lehetnek irányadóak, mint más eljárások esetén. Önmagában a bírói út jogszabályi deklarálása ebben az esetben sem elegendő. A lényeg abban áll, hogy a bíróság ténylegesen mit vizsgálhat felül. Az Alkotmány 57. § (1) bekezdésének csak az az eljárás felel meg, amelynek során a bíróság a perbe vitt jogokat és kötelességeket, a közigazgatási határozat során irányadó mérlegelési szempontokat érdemben elbírálhatja” [32/1990. (XII. 22.) AB határozat].

30. Az Alkotmánybíróság – összefüggésben a döntés indokolásának ügyfél jogorvoslatát segítő jellegével – az indokolást alátámasztó bizonyítékokkal kapcsolatosan arra a konklúzióra jutott, hogy „azoknak megfelelő alapot kell teremteniük a hatékony jogorvosláshoz.” [630/B/2005 AB határozat]. A bizonyítékok figyelembe vételénél pedig a hatóságoknak elsődlegesen azt kell szem előtt tartaniuk, hogy **a tényállás teljes mértékben feltárásra kerüljön.**

31. A legfrissebb alkotmánybíróági gyakorlat értelmében a tisztességes eljáráshoz való jog vizsgálata kapcsán a szükségességi-arányossági teszt

alkalmazása is indokoltá válik. Az Alkotmánybíróság III/1522/2014. számú 2014. november 11-én kelt határozatában mondta ki a következőket: „*A jelen ügyben azt kellett megvizsgálni, hogy a keresetindítási határidő rövide, mint a bírósághoz való fordulás jogának, valamint a tisztességes eljáráshoz való jognak a korlátozása megfelel - e az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében írt szükségességi - arányossági tesztnek, mely szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.*” [említett határozat 152.]

32. Ugyanezen határozat értelmében a fegyveregyenlőség követelményére vonatkozó eddigi alkotmánybírósági gyakorlat is megerősítést nyert, amely szerint az explicit módon az Alaptörvényben csak a büntetőjogi eljárások kacsán rögzített követelmény kiterjeszthető és egyben kiterjesztendő más kontradiktórius eljárásokra is.

A fenti elvek alkalmazása jelen ügyre

A tisztességes eljáráshoz való jog

33. Panaszost jelentős mértékű adóbírsággal sújtották, tehát rá vonatkoznak a büntető-eljárásjogi alkotmányos garanciák. Panaszossal szemben ún. személyi jövedelemadó becslési eljárást folytattak le, ahol neki kellett igazolnia azt, hogy bevételei valóban fedezhették kiadásait, tehát a bizonyítási teher megfordult. A Panaszos ennek eleget tett, hitelt érdemlő módon igazolta, hogy az adóhatóság által hiányolt összeg édesanyjától készpénz formájában származott, melynek forrását édesanyja is egyértelműen meg tudta jelölni, ingatlan-eladás formájában.

34. Az is igazolt volt, hogy az ingatlan ellenértékét kivette a bankból a Panaszos édesanyja, és azt Magyarországon nem szokatlan módon - bár a közgazdaságtani racionalitásnak nem megfelelően - nem bankban, hanem az otthoni széfben tartotta. Az is igazolt volt, hogy Panaszos édesanyja mozgáskorlátozott, így életmódja meglehetősen limitált, nagyobb összegeket költeni nem tud, tehát az említett pénz ténylegesen meg volt a vizsgált időszakban. A fenti állításokat az elsőfokú bíróság nagyon alapos bizonyítási eljárás keretében helyszíni szemlén ellenőrizte is és azok után fogadta el valónak, és a lefolytatott bizonyítás után "felmentette a Panaszost - azaz megsemmisítette a ■■■■■ határozatait.

35. Mindezek után a Panaszost sokkolta az, hogy a Kúria mindenfajta bizonyítás mellőzésével, tárgyalás tartása nélkül - ahol pedig mind a Panaszost, mind édesanyját meg lehetett és kellett volna hallgatnia, amennyiben meg akart volna felelni a tisztességes eljárás követelményének (lásd: Pákozdi. §§ 37-37.) alapvetően újraértékelte a bizonyítékokat és a tényállást. A Pákozdi-ügyben kifejtettek alapján

ez sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. de ennek megfelelően a magyar alkotmányos sztenderdeknek sem felel meg, hiszen a Panaszosnak esélye sem volt, hogy befolyással legyen ügyére. álláspontját szóban előadhassa.

A Kúria töretlen egységes gyakorlata, hogy a bírói mérlegelés körébe tartozó kérdéseket, ha azok okszerűek nem bírálja felül felülvizsgálati eljárásban. Márpedig a bíróság határozata az ítélet indoklásából is kitűnően okszerű volt. ellentétben az adóhivatal (alperes) kizárólag feltételezésekre épülő állításaival szemben.

36. A Panaszos továbbá felhívja figyelmet arra, hogy a Kúria ítélete nem tartalmaz semmilyen indokolást. A Kúria csak kijelenti - egy bekezdés egy mondatában elintézve a kérdést -, de nem érvel amellett, hogy a Panaszos miért mulasztotta el hitel érdemlő módon igazolni jövedelmeinek forrását.

37. A Bíróság számos ügyben kimondta, hogy a tisztességes eljárás lényegi eleme az, hogy a Bíróságok megfelelő mélységig megindokolják az ügy szempontjából lényeges körülményei kapcsán kialakított álláspontjukat és az indokolás hiánya sérti az Egyezményt (lásd pl.: Hadjianastassiou §§ 34-36, Helle. § 60). Álláspontom szerint ezt a minimum-sztenderdet a magyar Alaptörvény alapján is ki lehet illetve ki kell mondani.

38. Jelen ügyben ugyanis pontosan ez történt, a Kúria saját "szövege" az egyébként is mindösszesen öt oldalas határozatból alig több mint egy oldal (hat bekezdés), és három bekezdés ebből is csak az általános Pp. szabályokra utalás, az alsóbb bíróságok érvelésének rövid összefoglalása. Érdemben mindösszesen egy-két bekezdés foglalkozik a jogkérdésekkel, de a Kúria itt is csak annak kimondására szorítkozik, hogy az első fokú bíróság tévesen értékelte a bizonyítékokat. Hogy miért, azt viszont már nem mondja meg.

39. A fentiek természetesen az Alkotmánybíróság legújabb gyakorlatából fakadó szükségesség arányosság követelményét sem elégítik ki. Nem áll ugyanis semmilyen olyan alkotmányosan értelmezhető indok, érdek, érték vagy másnak Alaptörvényben foglalt joga, ami a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának korlátozását indokolná.

40. Mindez szintén, önálló okként az Egyezmény 6. Cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezet, különösen egy "büntető" ügyben.

V. Kérelem

41. Összegezve a fentebb részletesen kifejtett indokaimat, a megtámadott bírósági határozat sérti az Alaptörvény a XXVIII. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot, mert egy eljárási garanciákat sértő, egyben indokolás nélküli határozatot hozott a jogvitát véglegesen eldöntő Kúria.

42. Tisztelt Alkotmánybíróság, a fentiekben részletesen kifejtett indokok alapján kérem a Kúria Kfv.I.35.033./201464 számon meghozott határozatát, mint alaptörvény-ellenes határozatot szíveskedjék megsemmisíteni.

Budapest, 2014. december 17.

